

ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Владислав РИМИК¹,

асистент кафедри спортивно-педагогічних дисциплін,
<https://orcid.org/0000-0001-6029-0511>,
vladyslav.rymyk@pnu.edu.ua

Роман РИМИК¹,

доцент кафедри спортивно-педагогічних дисциплін,
<https://orcid.org/0000-0003-4180-6636>,
romanrymyk1968@gmail.com

Федір ХАШАЛОВ¹,

аспірант кафедри спортивно-педагогічних дисциплін,
<https://orcid.org/0009-0000-9393-1995>,
fedir.khashalov.23@pnu.edu.ua

¹*Карпатський національний університет імені Василя Стефаника*

Анотація. Мета дослідження полягала у визначенні рівня фізичної підготовленості майбутніх поліцейських 1–3 курсів під час навчання у ЗВО МВС України.

Ми використовували такі методи дослідження: теоретичні (методи аналізу, синтезу, узагальнення); емпіричні (педагогічне тестування); методи математичної статистики. Були залучені курсанти чоловічої статі першого, другого та третього курсів Національної академії внутрішніх справ, загалом 184 особи. Усі курсанти дали згоду на проведення експерименту.

Фізична підготовка працівників Національної поліції України включає дві ключові складові частини, а саме загальну фізичну підготовку й тактику самозахисту та особистої безпеки. Фізична підготовка включає витривалість, швидкісні та силові якості, які дають змогу переслідувати правопорушника та мати перевагу під час його затримання, включно з подоланням природних і штучних перешкод. З'ясували, що загальний рівень фізичної підготовленості курсантів на першому курсі здебільшого перебуває на достатньому рівні. (1/3 обстежених курсантів, 32,05%), фізична підготовка 37,18% курсантів оцінена на високому рівні, в 30,77% рівень фізичної підготовки низький та задовільний.

На другому курсі ситуація подібна: здебільшого ФП курсантів перебувала на достатньому рівні, а саме: низький рівень ФП виявили в 6,45%, задовільний – у 29,03%, достатній – у 40,32%, високий – у 24,19%.

Майже половина курсантів третього року навчання має достатній рівень фізичної підготовленості (46,15%), високий рівень виявили в більше ніж 1/3 курсантів (36,54%), решта (17,31%) має низький або задовільний рівень.

Серед показників фізичної підготовленості курсантів Національної академії внутрішніх справ прослідковується чітка тенденція до підвищення результатів від першого до третього курсів.

Ключові слова: рівень фізичної підготовленості, майбутні поліцейські, заклади вищої освіти МВС.

CHANGES IN THE PHYSICAL FITNESS INDICATORS OF CADETS OF THE NATIONAL ACADEMY OF INTERNAL AFFAIRS

Vladyslav RYMYK¹,

Assistant at the Department of Sports and Pedagogical Disciplines,
<https://orcid.org/0000-0001-6029-0511>,
vladyslav.rymyk@pnu.edu.ua

Roman RYMYK¹,

Associate Professor at the Department of Sports and Pedagogical Disciplines,
<https://orcid.org/0000-0003-4180-6636>,
romanrymyk1968@gmail.com

Fedir KHASHALOV¹,

Postgraduate Student at the Department of Sports and Pedagogical Disciplines,
<https://orcid.org/0009-0000-9393-1995>,
fedir.khashalov.23@pnu.edu.ua

¹*Vasyl Stefanyk Carpathian National University*

Abstract. The aim of the study. It was to determine the level of physical fitness of future police officers of the 1st–3rd year during their studies at the Higher Educational Institution of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

To achieve the set goal, we involved male cadets of the first, second and third years of the National Academy of Internal Affairs, a total of 184 people. All cadets agreed to conduct the experiment. We used the following research methods: theoretical (method of analysis, synthesis, generalization); empirical (pedagogical observation, pedagogical experiment), methods of mathematical statistics.

The physical training of National Police of Ukraine officers includes two key components: general physical fitness and the tactics of self-defense and personal safety. This encompasses endurance, speed, and strength qualities that enable officers to pursue offenders and gain an advantage in physical confrontations during apprehension, including overcoming natural and artificial obstacles. The general level of physical fitness (Table 4) in the first year is mostly at a sufficient level (1/3 of the surveyed cadets 32,05%), almost 37,18% of cadets were classified as high level, 30.77% are classified as low and satisfactory levels.

In the second year, the situation is similar, most of the cadets are at a sufficient level, namely: a low level was found in 6.45%, a satisfactory level in 29.03%, a sufficient level in 40.32%, a high level in 24.19%.

Almost half of the cadets in the third year of study have a sufficient level of physical fitness (46.15%), a high level was found in more than 1/3 of the cadets (36.54%), the remaining 17.31% have a low or satisfactory level.

Among the indicators of physical fitness of cadets of the National Academy of Internal Affairs, there is a clear trend towards increasing results from the first to the third year.

Key words: level physical fitness, future police officers, higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs.

Постановка проблеми. Через зростання загрози терористичних атак, збройних конфліктів та інших потенційних ризиків особливий акцент робиться на готовності поліції діяти в різних умовах, зокрема під час військового стану. Важливу роль у цьому відіграє фізична підготовка, оскільки вона допомагає підвищити стійкість до стресу, фізичну витривалість, швидкість реакції та загальну ефективність правоохоронців у небезпечних ситуаціях.

Фізична підготовка співробітників Національної поліції України складається з двох основних компонентів, а саме загальної фізичної підготовки та тактики самозахисту й особистої безпеки. Програма загальної фізичної підготовки спрямована на розвиток і вдосконалення рухових якостей та навичок, необхідних як у щоденній службі, так і в екстремальних умовах. Вона охоплює витривалість, силу та швидкість, що дозволяють ефективно переслідувати правопорушників,

переважати в силових сутичках під час їхнього затримання та долати різні перешкоди. Окрім цього, курсанти опановують методи самоконтролю фізичного стану під час навантажень і засвоюють практичні прийоми самозахисту та забезпечення особистої безпеки [2; 20].

Також останніми роками збільшилась кількість випадків, коли працівники поліції фізично не в змозі впоратися зі злочинцями, що призводить до катастрофічних наслідків. Спостереження показують, що основною причиною таких випадків часто є недостатня фізична, психологічна та технічна готовність поліцейських до застосування відповідних засобів фізичного впливу, вивчених у закладах вищої освіти.

Отже, поліцейські повинні мати відповідний рівень професійної підготовленості, що характеризується значним комплексом показників [16]. За цих умов головною особливістю системи фізичної підготовки має стати розвиток здатності фахівця до перебудови власної системи професійної діяльності на основі відповідного рівня тренуваності з урахуванням рівня функціонального стану, сформованості особистісних характеристик, якісної оцінки ситуацій та вибору шляхів їх вирішення в умовах об'єктивних нормативних обмежень.

Недостатній рівень передумов (фізичний розвиток, фізична, психофізична та психічна підготовленість) курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання значно ускладнює процес набуття професійних навичок і знижує ефективність адаптації до факторів зовнішнього середовища та умов професійної діяльності, формування та розвитку механізмів майбутньої успішної діяльності [16].

Постійне вдосконалення освітнього процесу та підвищення рівня підготовки висококваліфікованих фахівців залишається пріоритетним завданням закладів вищої освіти МВС України. В умовах ведення бойових дій силовими структурами на території нашої держави зросли вимоги до професійної підготовки майбутніх поліцейських [1; 2; 3; 13; 17]. Дослідники зазначають, що якісна підготовка, ефективне навчання та виховання є ключовими чинниками розвитку й формування професійної готовності правоохоронців [7; 21; 24].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових досліджень [1; 8; 10] свідчить про те, що низький рівень підготовленості фахівців

з фізичної підготовки, а також відсутність у співробітників належного досвіду роботи в органах внутрішніх справ і спортивних досягнень негативно впливають на ефективність організації фізичної підготовки в структурних підрозділах МВС.

О. Приймаков, Ю. Юхно, Т. Лоза та інші дослідники підкреслюють нагальну потребу у значному вдосконаленні системи професійно-прикладної фізичної підготовки (ППФП) у закладах освіти МВС. Вони зазначають, що рівень професійної підготовки випускників, які приходять на службу в органи внутрішніх справ, не відповідає сучасним практичним вимогам. Це свідчить про те, що чинна модель професійного навчання у закладах МВС поступово втрачає свою ефективність, що, своєю чергою, зумовлює необхідність розроблення й упровадження більш досконалих систем підготовки молодих кадрів [8; 10; 18; 20].

Підтримання належного рівня фізичної працездатності правоохоронців потребує дотримання певних умов, серед яких: раціональний режим дня, достатній рівень фізичної активності та відпочинку, відмова від шкідливих звичок [1; 2].

Метою дослідження є визначення рівнів фізичної підготовленості майбутніх поліцейських 1–3 курсів під час навчання у ЗВО МВС України.

Методи дослідження. Для досягнення мети та вирішення завдань статті використано комплекс сучасних методів дослідження, як-от теоретичні (метод аналізу, синтезу, узагальнення); емпіричні (педагогічне тестування); методи математичної статистики.

Для досягнення поставленої мети нами були залучені курсанти чоловічої статі першого, другого та третього курсів Національної академії внутрішніх справ, загалом 184 особи. Усі курсанти дали згоду на проведення експерименту.

Виклад основного матеріалу. Фізична підготовка – це комплекс теоретичних знань, фізичних вправ і практичних умінь, спрямованих на відпрацювання практичних умінь задля відпрацювання рухових якостей і навичок, зокрема під час пошуку та переслідування правопорушника; припинення протиправних дій; затримання правопорушника, який активно чинить опір, у тому числі з використанням фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї.

Для визначення рівня фізичної підготовленості ми використовували такі тести: біг 100 м, біг

1 000 м, підтягування на перекладині, комплексно силова вправа та човниковий біг 10х10 м (табл. 1). Одержані в процесі виконання тестів результати ми переводили в бали, а бали – в рівні [16].

Аналіз результатів тестів свідчить про те, що середній результат на I курсі з бігу на 100 м складає $14,79 \pm 1,54$. У вправі «біг на 1 000 м» середній результат на I курсі складає $261 \pm 30,6$ с. У вправі «підтягування на перекладині» середнє значення склало $9,28 \pm 5,12$ повторень. У комплексно силовій вправі середній результат складає $46,08 \pm 10,82$ п/хв. У тестовій вправі «човниковий біг 10х10 м» середній результат становить $30,19 \pm 1,92$ с. Це свідчить про недостатній розвиток усіх фізичних якостей, особливо силових.

Аналізуючи результати II курсу в контрольній вправі «біг на 100 м» (табл. 2), ми встановили середній результат, а саме $14,77 \pm 1,54$ с [16]. Середній результат у вправі «біг 1000 м» становить $217,8 \pm 25,8$ с. У контрольній вправі

«підтягування на перекладині» середній результат серед курсантів II курсу становить $14,03 \pm 3,36$ рази. Після обрахунку результатів комплексно силової вправи середній результат становить $53,73 \pm 13,66$ балів. Середній результат з човникового бігу 10х10м становить $29,46 \pm 1,99$. На другому курсі ми бачимо значну частину курсантів з низьким рівнем підготовки, а саме в контрольних вправах «біг на 100 м» та «човниковий біг на 10х10 м».

Для порівняння наведемо результати курсантів III курсу (табл. 3).

У контрольній вправі «біг на 100 м» середній результат на III курсі становить $14,15 \pm 1,15$ с [16]. Середній результат у вправі «біг 1000 м» становить $217,8 \pm 25,8$ с. У контрольній вправі «підтягування на перекладині» середній результат серед курсантів III курсу складає $16,35 \pm 4,69$ рази. Після обрахунку результатів комплексно силової вправи на III курсі середній результат склав $58,40 \pm 13,31$ балів.

Таблиця 1

Результати фізичної підготовленості майбутніх поліцейських I курсу, %

Тест	Абсолютний результат, Мх ± σ	Функціональні рівні			
		низький	задовільний	достатній	високий
Біг на 100 метрів, с	$14,79 \pm 1,54$	7,69	8,97	32,05	51,29
Біг на 1 000 метрів, с	$261 \pm 30,6$	5,13	16,67	26,92	51,28
Підтягування на перекладині, рази	$9,28 \pm 5,12$	32,05	12,82	20,51	34,62
Комплексно силова вправа, п/хв	$46,08 \pm 10,82$	5,88	17,65	16,18	60,29
Човниковий біг 10х10 м, с	$30,19 \pm 1,92$	7,69	23,08	43,59	25,64

Таблиця 2

Результати фізичної підготовленості майбутніх поліцейських II курсу, %

Тест	Абсолютний результат, Мх ± σ	Функціональні рівні			
		низький	задовільний	достатній	високий
Біг на 100 метрів, с	$14,77 \pm 1,54$	20,97	29,03	19,35	30,65
Біг на 1 000 метрів, с	$217,8 \pm 25,8$	3,23	24,19	37,10	35,48
Підтягування на перекладині, рази	$14,03 \pm 3,36$	8,06	12,90	19,35	59,69
Комплексно силова вправа, п/хв	$53,73 \pm 13,66$	12,90	4,84	16,13	66,13
Човниковий біг 10х10 м, с	$29,46 \pm 1,99$	25,81	40,32	22,58	11,29

Таблиця 3

Результати фізичної підготовленості майбутніх поліцейських III курсу, %

Тест	Абсолютний результат, Мх ± σ	Функціональні рівні			
		низький	задовільний	достатній	високий
Біг на 100 метрів, с	$14,15 \pm 1,15$	5,77	25,0	48,08	21,15
Біг на 1 000 метрів, с	$217,8 \pm 25,8$	3,23	24,19	37,10	35,48
Підтягування на перекладині, рази	$16,35 \pm 4,69$	7,69	9,62	19,23	63,46
Комплексно силова вправа, п/хв	$58,40 \pm 13,31$	1,92	15,38	11,54	71,16
Човниковий біг 10х10 м, с	$27,36 \pm 1,67$	9,62	15,36	30,77	44,25

Середній результат в човниковому бігу 10х10 м серед курсантів III курсу складає $27,36 \pm 1,67$ с. На третьому курсі ми можемо спостерігати значне покращення результатів, але ми все ще є курсанти, які мають низький рівень у певних контрольних вправах.

Загальний рівень фізичної підготовленості (табл. 4) на першому курсі здебільшого перебуває на достатньому рівні (1/3 обстежених курсантів), майже 40% курсантів віднесено до високого рівня, 30,77% – до низького та задовільного рівнів [16].

Таблиця 4

Узагальнені рівні фізичної підготовленості майбутніх поліцейських на I–III курсах, %

Рівні фізичної підготовленості			
низький	задовільний	достатній	високий
Функціональні рівні I курсу (n = 68)			
5,13	25,64	32,05	37,18
Функціональні рівні II курсу (n = 62)			
6,45	29,03	40,32	24,19
Функціональні рівні III курсу (n = 54)			
5,77	11,54	46,15	36,54

На другому курсі ситуація подібна: здебільшого курсанти перебувають на достатньому рівні, а саме: низький рівень виявили в 6,45%, задовільний – у 29,03%, достатній – у 40,32%, високий – у 24,19%.

Майже половина курсантів третього року навчання має достатній рівень фізичної підготовленості (46,15%), високий рівень виявили в більше ніж 1/3 курсантів (36,54%), решта 17,31% має низький або задовільний рівень.

Отже, серед показників фізичної підготовленості курсантів Національної академії внутрішніх справ прослідковується чітка послідовність, пов'язана з підвищенням результатів тестів курсантів від першого до третього курсів.

За показниками фізичної підготовленості курсанти Національної академії внутрішніх справ на

I курсі показали достатній рівень (32,05%), високий рівень мають 37,18%. На II курсі достатній рівень виявили в 40,32%, високий рівень мають 24,19%. На III курсі достатній рівень виявили в 46,15% курсантів, високий рівень мають 36,54%.

Отже, тенденція фізичної підготовленості є зростаючою від 1-го до 3-го курсу.

Отримані нами дані спростовують результати досліджень О. Моргунова, О. Ярещенко [12], М. Потопи [15], Т. Вайди, О. Кузнєцова [6], М. Боровика [5] щодо низького рівня фізичної підготовленості майбутніх співробітників правоохоронної діяльності, оскільки в нашому дослідженні прослідковується зростання всіх показників від першого до третього курсу.

На думку Р. Хитрук, В. Біліченко [19], чинна система фізичної підготовки ЗВО недостатньо ефективна з точки зору формування професійно важливих якостей майбутніх співробітників правоохоронної сфери. Фізична підготовка здійснюється за програмами та методиками, які не враховують майбутню професійну діяльність, що знижує якість правозахисної та фахової готовності випускників. Наша робота частково спростовує результати цього дослідження.

Висновки. Серед показників фізичної підготовленості майбутніх поліцейських прослідковується чітка послідовність, пов'язана з підвищенням результатів тестів курсантів від першого до третього курсу. При цьому наявна тенденція до покращення для усіх випадків порівняння результатів першого та третього курсів: біг на 100 метрів – 14,79 (курсанти першого курсу) та 14,15 с (курсанти третього курсу), біг на 1 000 метрів – 228,6 та 216,6 с, підтягування на перекладині 9,28 та 16,35 разу, комплексно силова вправа – 46,08 та 58,40 разу, човниковий біг 10 x 10 м – 30,19 та 27,36 с відповідно.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні програми та підборі засобів для покращення фізичної підготовки курсантів Національної академії внутрішніх справ.

Список використаних джерел

1. Ануфрієв М., Бутов С., Гіда О., Решко С. Основи спеціальної фізичної підготовки працівників органів внутрішніх справ: навчальний посібник. Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 2003.
2. Бондаренко В. Особливості фізичної підготовки працівників підрозділів патрульної поліції. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова. 2017. № 8. С. 11–15.
3. Бондаренко В., Решко С. Фізичний стан курсантів Національної академії внутрішніх справ. Юридична психологія. 2015. № 2. С. 180–190.
4. Бондаренко В. Особливості застосування поліцейських заходів під час професійної діяльності працівників патрульної поліції. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: збірник наукових праць. Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2018. С. 52–57.

5. Боровик М. Педагогічні умови формування фізичної витривалості у майбутніх офіцерів Національної поліції у процесі фахової підготовки: дис. Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2020.
6. Вайди Т., Кузнецов О. Щорічне оцінювання фізичної підготовленості постійного та змінного складу закладів вищої освіти МВС України як технологія державного контролю за станом їх фізичної підготовки і здоров'я. *Юридичний бюлетень*. 2018. № 8. С. 440–452.
7. Воронцов О., Романчук С., Ролюк О., Яворський А. Фізичні навантаження військовослужбовців у сучасному бою. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2017. № 90. С. 47–52. <https://doi.org/10.26693/jmbs02.07.047>.
8. Гапоненко Г., Романюк О., Ковальчук О. Кросфіт – система тренувань. Київ: Національний університет оборони України імені Івана Черняховського, 2018.
9. Дідковський В. Фізична підготовка працівників Національної поліції України: навчальний посібник. Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2019.
10. Лоза Т., Єременко Н. Кросфіт в основі фізичного виховання студентів ВНЗ. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення: матеріали XVII міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Київ, 2019. С. 86–89.
11. Малахова О., Височіна Н. Збереження фізичної працездатності військовослужбовців під час самоізоляції. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України. Київ: НАОУ, 2021. С. 359–361.
12. Моргунова О., Ярещенко О. Фізична підготовка курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання ВМС України. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: збірник наукових праць / ред. Д. Швець. Харків: ХНУВС, 2020. № 2. С. 177–179.
13. Одеров А., Лещинський О., Первачук О., Бабиш М. Якість військово-професійної підготовки курсантів – як складова успішного виконання спеціальних завдань. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова*. 2023. № 3 (161). С. 131–135. [http://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03\(161\).30](http://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).30).
14. Піддубний О. Оптимізація фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів у період первинного професійного навчання: автореф. Львів, 2003.
15. Потопи М. Особливості фізичної підготовки майбутніх працівників національної поліції України як складова службової підготовки. *Гуманітарні та природничі науки: актуальні питання*. 2019. С. 172–175.
16. Римик В. Спеціальна фізична підготовка зі спрямованим розвитком психофізичних якостей майбутніх поліцейських: дис. ... докт. філософ. в галузі «Фізичне виховання і спорт»: спец. 017. Львів, 2024. 229 с.
17. Романчук С., Одеров А., Небожук О., Климович В. Формування військово-прикладних навичок студентів закладів вищої освіти в процесі фізичного виховання. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2023. № 1 (61). С. 54–63. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2023-01-54-63>.
18. Федіна Н. Професіоналізм як чинник регулювання ефективної діяльності поліції. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 4. С. 145–149.
19. Хитрук Р., Біліченко В. Роль спеціальної фізичної підготовки під час навчання правоохоронців. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: збірник наукових праць. Харків: ХНУВС, 2019. С. 343–344.
20. Ягодзінський В. Методика розвитку фізичних якостей курсантів-десантників засобами кросфіту у процесі фізичного виховання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2020. 257 с.
21. Korchagin M., Romanchuk S., et al. Correlation of physical fitness and professional military training of servicemen. *SportMont Journal*. 2020. № 18 (2). P. 79–82. <https://doi.org/10.26773/smj.200612>.
22. Oderov A. System analysis and control of the physical training of the Armed Forces servicemen. *Young Sports Science in Ukraine Journal*. 2014. № 5 (2). P. 90–93.
23. Oderov A., Klymovych V., Korchagin M., Olkhovyi O., Romanchuk S. Motivation of forming students' healthcare culture on principles of interdisciplinary integration. *SportMont Journal*. 2019. № 17 (3). P. 79–83. <https://doi.org/10.26773/smj.191017>.
24. Romanchuk S., Oderov A., Nebozhuk O., et al. Analysis of the dynamics of physical development of cadets as a result of the application of crossfit equipment. *Slobozhansky Scientific and Sports*. 2022. № 26 (4). P. 133–140. <https://doi.org/10.15391/sns.v.2022-4.006>.

References

1. Anufriiev, M., Butov, S., Hida, O., & Reshko, S. (2003). *Osnovy spetsialnoi fizychnoi pidhotovky pratsivnykiv orhaniv vnutrishnikh sprav* [Fundamentals of special physical training for employees of internal affairs bodies]: navchalnyi posibnyk. Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav Ukrainy.
2. Bondarenko, V. (2017). *Osoblyvosti fizychnoi pidhotovky pratsivnykiv pidrozdiliv patrolnoi politzii* [Features of physical training of employees of patrol police units]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. Drahomanova*. (8), 11–15.
3. Bondarenko, V., & Reshko, S. (2015). *Fizychnyi stan kursantiv Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav* [Physical condition of cadets of the National Academy of Internal Affairs]. *Yurydychna psykholohiia*. (2), 180–190.

4. Bondarenko, V. (2018). Osoblyvosti zastosuvannya politseiskyykh zakhodiv pid chas profesiinoi diialnosti pratsivnykiv patrolnoi politsii [Features of police measures application during the professional activities of patrol police officers]. U *Pidhotovka politseiskyykh v umovakh reformuvannya systemy MVS Ukrainy: zbirnyk naukovykh prats.* (s. 52–57). Kharkiv: Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav.
5. Borovyk, M. (2020). Pedagogichni umovy formuvannya fizychnoi vytryvalosti u maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi politsii u protsesi fakhovoi pidhotovky [Pedagogical conditions for the formation of physical endurance in future National Police officers in the process of professional training] (Dysertatsiia). Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav.
6. Vaidi, T., & Kuznetsov, O. (2018). Shchorichne otsiniuvannya fizychnoi pidhotovlenosti postiinoho ta zminnoho skladu zakladiv vyshchoi osvity MVS Ukrainy yak tekhnolohiia derzhavnogo kontroliu za stanom yikh fizychnoi pidhotovky i zdorovia [Annual evaluation of the physical fitness of the permanent and shift staff of higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine as a technology for state control over their physical fitness and health]. *Yurydychnyi biuleten.* (8), 440–452.
7. Vorontsov, O., Romanchuk, S., Roluk, O., & Yavorsky, A. (2017). Fizychni navantazhennia viiskovosluzhbovtiv u suchasnomu boiu [Physical loads of servicemen in modern combat]. *Ukrainskyi zhurnal medytsyny, biolohii ta sportu.* (90), 47–52. <https://doi.org/10.26693/jmbs02.07.047>
8. Haponenko, H., Romaniuk, O., & Kovalchuk, O. (2018). Krosfit – systema trenuvan [CrossFit – training system]. Natsionalnyi universytet oborony Ukrainy imeni Ivana Cherniakhovskoho.
9. Didkovskiy, V. (2019). Fizychna pidhotovka pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy [Physical training of the National Police of Ukraine]: navchalnyi posibnyk. Kyiv: Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav.
10. Loza, T., & Yeremenko, N. (2019). Krosfit v osnovi fizychnoho vykhovannya studentiv VNZ. U *Suchasni problemy fizychnoho vykhovannya i sportu riznykh hrup naselennia* [CrossFit in the foundation of physical education for university students]: Materialy XVII mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii molodykh uchennykh. S. 86–89.
11. Malakhova, O., & Visochyna, N. (2021). Zberezhennia fizychnoi pratsezdatsnosti viiskovosluzhbovtiv pid chas samoizolatsii [Preservation of physical work capacity of servicemen during self-isolation]. U *Suchasni tendentsii ta perspektyvy rozvytku fizychnoi pidhotovky ta sportu Zbroinykh Syl Ukrainy.* S. 359–361. Kyiv: NAOU.
12. Morgunova, O., & Yaresenko, O. (2020). Fizychna pidhotovka kursantiv zakladiv vyshchoi osvity zi spetsyfichnymi umovamy navchannia VMS Ukrainy [Physical training of cadets of higher educational institutions with specific training conditions of the Navy of Ukraine]. U D. V. Shvets (Red.), *Pidhotovka politseiskyykh v umovakh reformuvannya systemy MVS Ukrainy: zbirnyk naukovykh prats.* № 2, s. 177–179. Kharkiv: KhNUVS.
13. Oderov, A., Leshchynskiy, O., Pervachuk, O., & Babich, M. (2023). Yakist viiskovo-profesiinoi pidhotovky kursantiv – yak skladova uspishnoho vykonannya spetsialnykh zavdan [Quality of military-professional training of cadets as a component of successful performance of special tasks]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni M. Drahomanova,* 2023. 3 (161), 131–135. [http://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03\(161\).30](http://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).30).
14. Piddubnyi, O. (2003). Optymizatsiia fizychnoi pidhotovky kursantiv vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladiv u period pervynnoho profesiinoho navchannia [Optimization of physical training of cadets of higher military educational institutions during initial professional training] (Avtoreferat). Lviv.
15. Potopy, M. (2019). Osoblyvosti fizychnoi pidhotovky maibutnikh pratsivnykiv natsionalnoi politsii Ukrainy yak skladova sluzhbovoi pidhotovky [Features of physical training of future National Police employees as a component of service training]. *Humanitarni ta pryrodnychi nauky: aktualni pytannia.* S. 172–175. Ivano-Frankivsk.
16. Rymyk, V. (2024). Spetsialna fizychna pidhotovka zi spriamovanyim rozvytkom psykhofizychnykh yakosteï maibutnikh politseiskyykh [Special physical training with a targeted development of psychophysical qualities of future police officers]: dys. d-ra filosofii v haluzi fiz. vykhovannya i sportu: 017. Lviv, 229 s.
17. Romanchuk, S., Oderov, A., Nebozhuk, O., & Klymovych, V. (2023). Formuvannya viiskovo-prikladnykh navychok studentiv zakladiv vyshchoi osvity v protsesi fizychnoho vykhovannya [Formation of military-applied skills of university students in the process of physical education]. *Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi.* Volynskiy natsionalnyi universytet imeni Lesi Ukrainky, 1 (61), 54–63. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2023-01-54-63>.
18. Fediina, N. (2017). Profesionalizm yak chynnyk rehuliuвання efektyvnoi diialnosti politsii [Professionalism as a factor in regulating the effective activity of the police]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo.* (4), 145–149.
19. Khytruk, R., & Bilichenko, V. (2019). Rol spetsialnoi fizychnoi pidhotovky pid chas navchannia pravookhorontsiv [The role of special physical training during law enforcement training]. U *Pidhotovka politseiskyykh v umovakh reformuvannya systemy MVS Ukrainy: zbirnyk naukovykh prats.* S. 343–344. Kharkiv: KhNUVS.
20. Yahodzinskyy, V. (2020). Metodyka rozvytku fizychnykh yakosteï kursantiv-desantnykiv zasobamy krosfitu u protsesi fizychnoho vykhovannya [Methodology for developing physical qualities of airborne cadets using CrossFit in the process of physical education]: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.02. Yahodzinskyy Vitalii Petrovych. Kyiv, 2020. 257 s.
21. Korchagin, M., Romanchuk, S., et al. (2020). Correlation of physical fitness and professional military training of servicemen. *SportMont Journal,* 18 (2), 79–82. <https://doi.org/10.26773/smj.200612>.
22. Oderov, A. (2014). System analysis and control of the physical training of the Armed Forces servicemen. *Young Sports Science in Ukraine,* 5 (2), 90–93.

23. Oderov, A., Klymovych, V., Korchagin, M., Olkhovyi, O., & Romanchuk, S. (2019). Motivation for forming students' healthcare culture based on interdisciplinary integration principles. *SportMont Journal*, 17 (3), 79–83. <https://doi.org/10.26773/smj.191017>.

24. Romanchuk, S., Oderov, A., Nebozhuk, O., et al. (2022). Analysis of the dynamics of physical development of cadets as a result of the application of CrossFit equipment. *Slobozhansky Scientific and Sports Bulletin*, 26 (4), 133–140. <https://doi.org/10.15391/snsv.2022-4.006>.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Дата надходження статті: 25.09.2025

Дата прийняття статті: 24.10.2025